

โครงการวิจัย การศึกษาเพื่อการจัดทำนโยบายวิจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2553

ชื่อผู้วิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.กมลรัฐ อินทรทัศน์และคณะ
ศูนย์วิจัยการจัดการความรู้การสื่อสารและการพัฒนา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

บทคัดย่อ

“โครงการการศึกษาเพื่อจัดทำนโยบายวิจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทยของสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและนิเทศศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2553” เป็นการศึกษาเชิงนโยบายเพื่อมุ่งกำหนดทิศทางการวิจัยและพัฒนาในด้าน ICT ของประเทศไทย ปี พ.ศ.2553 ได้ผลดังนี้

ภาพรวมเกี่ยวกับบริบทและสถานการณ์ด้านนโยบายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย พบว่า มีการพัฒนาด้าน ICT ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมด้าน ICT เป็น 4 กลุ่ม เรียงตามลำดับ คือ Hardware Software บริการ (IT Services) และสื่อสารและโทรคมนาคม (Telecommunication Services) 2) ภาพรวมเกี่ยวกับบริบทและสถานการณ์การวิจัยด้าน ICT ของต่างประเทศ พบว่าในประเทศที่มีการพัฒนาอย่างเด่นชัดมีการสนับสนุนงบประมาณวิจัยเฉลี่ย 1.5 - 4 ของ GDP โดยมียุทธศาสตร์หลัก คือ สนับสนุนความร่วมมือในการวิจัยร่วมกัน เช่น ภาครัฐกับภาคเอกชน 3) ภาพรวมเกี่ยวกับนโยบายการวิจัยด้าน ICT ของประเทศ (พ.ศ. 2542-2553) พบว่า ทั้งกลุ่ม Hardware และ Software เน้นงานวิจัยเชิงพาณิชย์เป็นหลัก ในขณะที่การพัฒนาและการถ่ายทอด ICT ให้กับกลุ่มด้อยโอกาสในสังคม เช่น กลุ่มผู้พิการ ยังไม่ทั่วถึง แต่อย่างไรก็ตามได้มีการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (SIPA) ขึ้น และเริ่มมีการส่งเสริมการใช้และการวิจัยต่อยอดซอฟต์แวร์แบบเปิด (Open Source Software) ส่วนกลุ่ม Peopleware พบว่า เริ่มมีการพัฒนาหลักสูตร มาตรฐานวิชาการและวิชาชีพในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการผลิตบุคลากรระดับมืออาชีพ เพื่อรองรับความต้องการจากทุกภาคส่วนได้ และ 4) ผลกระทบของนโยบายวิจัยเกี่ยวกับ ICT (พ.ศ.2542-2553) พบว่า เริ่มมีการตื่นตัวเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากวิจัยและพัฒนาด้าน ICT ของประเทศมากขึ้น เช่น มีการลงทุนจากต่างประเทศ มีการจัดตั้งศูนย์วิจัยเฉพาะทางระดับชาติ หรือศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาด้าน ICT ของประเทศขึ้น ในขณะที่การพัฒนาบุคลากรด้านนี้ยังอยู่ในระดับที่ต่ำมาก จากผลการศึกษาดังกล่าวจึงสรุปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการวิจัยด้าน ICT ดังนี้

1. ส่งเสริมบุคลากรด้านวิจัยและพัฒนาสาขา ICT โดยกำหนดแผนการพัฒนาบุคลากรด้านนี้ทุกระดับไว้อย่างชัดเจนในกรอบนโยบาย และแผนแม่บท ICT ของประเทศ คือ ระดับ อุดมศึกษา อาชีวศึกษา นักวิชาการ ICT และนักวิจัย โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาบุคลากรร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษา สถานประกอบการ

2. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเฉพาะทาง รวมทั้งการวิจัยเชิงนวัตกรรมด้าน ICT เพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างบูรณาการในทุกภาคส่วน

3. ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาระหว่างภาครัฐและเอกชน และการลดช่องว่างในการเข้าถึง ICT ของประชาชนในสังคมเมืองและสังคมชนบท (Digital Divide)

4. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ICT ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโครงข่าย ระบบโครงข่ายไร้สาย (Wireless Network) ระบบโทรคมนาคม รวมทั้งระบบ ICT Security ทั้งในรูปแบบ Hardware, Software และระบบโครงข่ายความปลอดภัย ยกตัวอย่าง เช่น ระบบ ICT พื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการข้อมูล เช่นการจัดเก็บ การรวบรวมข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูล และการใช้ประโยชน์ร่วมกัน และ ICT เพื่อการจัดการความรู้ในทุกระดับ

5. ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่างๆ ร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตรด้าน ICT เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ด้านเทคโนโลยีโครงข่าย เทคโนโลยีไร้สาย ระบบโทรคมนาคม Data Mining, Nano Technology และ Bio Technology เป็นต้น

6. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์วิจัยเฉพาะทางระดับชาติ หรือศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนา ด้าน ICT ของประเทศขึ้นทั้งเพื่อการพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเข้าถึง การใช้ประโยชน์ และการสร้างการรับรู้ การตระหนักรู้เกี่ยวกับ ICT ให้กับคนในสังคม